

1. ΜΗΝ ΠΥΡΟΒΟΛΕΙΤΕ ΤΟΥΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥΣ

Μέσο:ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: ...17/02/2019 Ημ. Αποδελτίωσης: ...17/02/2019

Σελίδα: 23

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Μην πυροβολείτε τους πανεπιστημιακούς

Της **ΑΡΤΕΜΙΑΣ ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ***

Ως πανεπιστημιακοί ελληνικών ΑΕΙ δεχθήκαμε τους τελευταίους μήνες αρκετά λεκτικά πυρά, δημοσιευμένα σαν απόψεις και από τις σελίδες αυτής της εφημερίδας. Προέρχονταν από έναν πολύ αξιόλογο και κατά τα άλλα αγαπητό συνάδελφο που έχει πλέον την έδρα του σε πανεπιστήμιο του εξωτερικού.

Εναυσμα ήταν και η ανακοίνωση των ονομάτων 14 πανεπιστημιακών και δύο ερευνητών που σύμφωνα με τον οργανισμό του Elsevier είναι στη λίστα των 6.000 επιστημόνων με τη μεγαλύτερη επιστημονική επιρροή παγκοσμίως για το 2018. Η λίστα βασίστηκε στον αριθμό των άρθρων με πολύ υψηλό αριθμό αναφορών στον τομέα τους τα τελευταία δέκα χρόνια.

Είναι όμως πολλοί ή λίγοι οι 16 επιστήμονες από την Ελλάδα σε αυτήν τη λίστα; Θα θέλαμε να είναι περισσότεροι και να βρίσκονται υψηλότερα τα ελληνικά πανεπιστήμια στη διεθνή κατάταξη. Αλλά γιατί δεν είναι; Φταίει μόνο η πανεπιστημιακή κοινότητα;

Τα τελευταία χρόνια ζούμε μια δραματική συρρίκνωση του διδακτικού και επιστημονικού προσωπικού των πανεπιστημίων. Προ-

κρύσσονται πολύ λίγες νέες θέσεις, όσοι συνταξιοδοτούνται δεν αναπληρώνονται, ενώ πολλοί καλοί καθηγητές από τις μεγαλύτερες βαθμίδες, μετά τις σημαντικές περικοπές που επιβλήθηκαν, έφυγαν για το εξωτερικό.

Την ίδια ώρα το κράτος υπερφορτώνει συστηματικά τα πανεπιστήμια με φοιτητές, πολύ πέρα από τις υποδομές και τους ανθρώπινους πόρους που αυτά διαθέτουν. Αυτό είναι καταδικη για την ποιότητα. Μια δυσανάλογη μεγάλη αναλογία φοιτητών προς διδασκόντες καθιστά πολύ δύσκολο ένα καλό μάθημα, ενώ τα πρακτικά εργαστήρια –που πρέπει να γίνονται σε μικρές ομάδες– μετατρέπονται σε άθλο για τους καθηγητές.

Θετικό είναι ότι τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια χρηματοδοτική ροή στην έρευνα. Τα κρατικά κονδύλια για την έρευνα σχετικά με το ΑΕΠ αυξήθηκαν σταδιακά από το 0,67% το 2011 στο 1,14% το 2017, παραμένουν όμως ακόμα ελάχιστα σε σχέση με αντίστοιχα μικρές πληθυσμιακά χώρες (Φινλανδία, Ελβετία, Ισραήλ). Στην Ελλάδα ακόμα χρηματοδοτείται μία στις είκοσι προτάσεις, όταν η αντίστοιχη αναλογία στη Γερμανία

είναι μία στις τρεις. Επιπλέον, υπάρχει το ζήτημα της γραφειοκρατίας. Πολλές φορές σε επικοινωνία μου με πανεπιστήμια του εξωτερικού το υποστηρικτικό προσωπικό καθηγητών με έχει μπερδέψει με τη «γραμματέα» μου, που φυσικά δεν έχω. Νιώθω συχνά ότι δεν κάνω τίποτα άλλο από το να είμαι η γραμματέας της επιστημονικής μου ομάδας. Είτε κτίζεις γέφυρες είτε κάνεις έρευνα, αν τα κονδύλια προέρχονται από προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. η διαχειριστική «περιπέτεια» που έχεις να περάσεις είναι η ίδια.

Η γενιά με τους πολλούς «μεγαλο-καθηγητές» (όρος που σπάνια αναφερόταν σε διεθνή επιστημονική επιρροή) συνταξιοδοτήθηκε ή οδεύει προς τη σύνταξη. Καθηγητές, πρόεδροι τμημάτων και κοσμήτορες σχολών ηλικιακά πολύ πιο νέοι πλέον δεν έχουν «ταλαιπωρηθεί» από μεγαλύτερους συναδέλφους ειδικά στα περιφερειακά πανεπιστήμια, αυτό έχει σαν αποτέλεσμα ένα καλό συναδελφικό κλίμα και πολλή όρεξη για δουλειά.

Μέσα σε δύσκολες συνθήκες, πολλοί πανεπιστημιακοί και ερευνητές στην Ελλάδα καταφέρνουν

να κρατήσουν την εκπαίδευση και την έρευνα στο καλύτερο δυνατό επίπεδο. Σύμφωνα με στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, βρισκόμαστε στην έκτη θέση χρηματοδότησης ερευνητών κατά κεφαλήν και το ποσοστό των αναφορών σε εργασίες Ελλήνων στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αντίστοιχο του ποσοστού των Ελλήνων ερευνητών επί του συνόλου.

Αν η πολιτεία πραγματικά πιστεύει στα πανεπιστήμια και στην προστιθέμενη αξία που δίνουν στη χώρα, θα πρέπει να κάνει και την αντίστοιχη επένδυση. Είναι υποχρέωση όλων μας να δώσουμε στους νέους μας μια προοπτική ανάπτυξης πέρα από την απασχόληση στον τουρισμό. Εξειδικευμένες υπηρεσίες σε τεχνολογίες αιχμής, όπως η έξυπνη ανάλυση δεδομένων, μπορούν να αναπτυχθούν στην Ελλάδα με χαμηλό κόστος, από κατάλληλα καταρτισμένους επιστήμονες που θα μείνουν στη χώρα τους – ή που θα επαναπατριστούν από το εξωτερικό.

* Η κ. Αρτεμια Χατζηγεωργίου είναι καθηγήτρια Βιοπληροφορικής στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και συνεργαζόμενη ερευνήτρια στο Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ.